

■ درس سوم:

هوشیاری

■ اهداف

- ۱ ترغیب به بهره‌گیری از نیروی تفکر و تعقل و پرهیز از شتابزدگی در تصمیم‌گیری؛
- ۲ تقویت قدرت درک متن در دانش‌آموزان؛
- ۳ آشنایی با واژه‌های یک یا چند هجایی؛
- ۴ توجه به درست‌خوانی واژه‌های چند هجایی با توجه به مفهوم جمله؛
- ۵ تقویت مهارت خلاصه‌نویسی؛
- ۶ آشنایی با شرح حال نویسی.

■ آموزش

جلسه اول	
آموزش درس	۴۰ دقیقه
درک مطلب	۱۰ دقیقه

روش پیشنهادی تدریس

■ روش نمایش

جلسه دوم	
دانش زبانی	۲۰ دقیقه
بخوان و حفظ کن	۳۰ دقیقه

دانش زبانی

خواندن درست واژه، به درک مفهوم آن در جمله کمک می‌کند. می‌توان یافتن واژه‌های چند بخشی با معانی مختلف در جمله را در تکلیف شب دانش‌آموزان گنجاند.

بخوان و حفظ کن: سخن

شعر «سخن» گزیده‌ای از مثنوی «لیلی و مجنون» حکیم نظامی است. مفهوم کلی این شعر بر «پرهیز از بیهوده‌گویی و دعوت به کم‌گویی، گزیده‌گویی و سنجیده‌گویی» استوار است و با ابیات و مثل‌های گوناگونی قرابت معنایی دارد. از آن جمله می‌توان به بیت‌های زیر از بوستان سعدی اشاره کرد:

زبان درکش ای مرد بسیار دان	که فردا قلم نیست بر بی زبان
صدف وار گوهرشناسان راز	دهان جز به لؤلؤ نکردند باز
نباید سخن گفت ناساخته	نشاید بریدن نینداخته
تأمل کنان در خطا و صواب	به‌از ژاژخایان حاضر جواب
کم‌آواز هرگز نبینی خجل	جوی مشک بهتر که یک‌توده گل
حذر کن ز نادان ده مرده گوی	چو دانایکی گوی و پرورده گوی
صد انداختی تیروهر صد خطاست	اگر هوشمندی یک انداز و راست

همخوانی و جمع خوانی شعر در کلاس به روند حفظ شعر کمک می‌کند.

جلسه سوم	
۳۰ دقیقه	فعالیت‌های نوشتاری (۱)
۲۰ دقیقه	تمرین خواندن (روخوانی)

فعالیت‌های نوشتاری (۱): املا و دانش زبانی

هدف اصلی از طرح فعالیت نخست، تقویت توانمندی ساخت واژه بر پایه حروف مشترک است. ساخت واژه به گسترش دامنه واژه‌ها می‌انجامد.

جلسه چهارم	
۳۵ دقیقه	املا
۱۵ دقیقه	تمرین خواندن (روان خوانی) با رعایت لحن

املا

با توجه به کوتاهی متن این درس، «روش املا از حفظ» توصیه می‌شود. این روش مورد علاقه دانش‌آموزان و مؤثر برای تقویت حافظه است.

جلسه پنجم	
۳۰ دقیقه	فعالیت‌های نوشتاری (۲)
۲۰ دقیقه	ارزشیابی

فعالیت‌های نوشتاری (۲): نگارش

فعالیت این بخش مربوط به خلاصه نویسی است. از ویژگی‌های مثبت این روش می‌توان به موارد صفحه بعد اشاره کرد :

- ایجاد نظم فکری؛
- طبقه بندی ذهنی؛
- گزیده گویی.

جلسه نهم	
۵۰ دقیقه	فعالیت‌های نوشتاری (۳)

فعالیت‌های نوشتاری (۳): کارگاه نویسندگی

فعالیت شماره سوم این بخش به نقش خردمندی و دانایی در روابط اجتماعی و پرهیز از نزدیکی و دوستی با افراد نابخرد و تأکید دوست‌یابی اشاره دارد.

جلسه هفتم	
۵۰ دقیقه	املا پایانی

املا

املا پایانی مثل سایر دروس شامل دو قسمت تقریری و فعالیت‌های املائی است. یکی از موارد مهم در تقریر املا توجه به تفاوت‌های فردی و تنظیم سرعت قرائت املاست.